

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת

295

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-677779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא ה' בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אוֹרֵי בֶן חוֹר"

**מתי ה' מכפיל את מעשינו לאין שעור?
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א**

הפעולות וההרגשות הנפשיות, כלומר: לפי ההשרשה הנפשית של הפעולה. אלא, לפי סדרי ההשגחה המסבבת, שלפי טוב הענינים יולדו תוצאות כבירות, אשר הם למעלה מטבעיות הדברים של המעשה הטוב. ופעמים יבוא זה בתורת שכר וכמ"ש ז"ל (ב"מ פו): **'כל מה שעשה אברהם בעצמו למלאכי השרת, עשה הקב"ה לבניו ע"י עצמו. וכל מה שעשה אברהם למלאכים ע"י שליח, עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח. וְאֵל הַבָּקָר רֵץ אֲבָרְהָם** (בראשית יח): **'נרוח נסע מאת ה' (במדבר יא). וַיִּקַּח חֲמָאָה וְקָלָב... וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהִם: "הֲנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לָקֶה" (שמות טז). "וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם: "הֲנִי עֹמֵד לַפְּנֵיךָ שֵׁם עַל הַצִּוּר" (שם יז). וְאֲבָרְהָם הֵלֵךְ עִמָּם לְשִׁלָּם: "וְהִ' הֵלֵךְ לַפְּנִיָּהִם יוֹמָם" (שם יג). "קַח נָא מֵעַט מִיָּמִים: "וְהַפִּיתָ בְּצוּר וַיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם". ורבות כהנה, אך בעיקר זהו בגדר השראה מלמעלה, שנוצרים ע"י המעשה הטוב כחות נעלים באדם ואפשרויות גדולות במציאות העולם לפעולות אחרות גדולות וכבירות.**

והנה מפורש בתורה בפרשיות עשיית המשכן, כי היה צריך להיעשות הכל בכונה עצומה לש"ש ובהכרת וידיעת הסודות הרמוזים במעשי המשכן, שהם כנגד מעשי בראשית ומעשי מרכבה והיינו: כל העולמות. **וכשבארו ז"ל (ברכות נה): 'אמר ר"י אמר רב: "יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים**

כאמה ככתה? וכן: "ויכד ה' לראת את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם" (שם יא). וברש"י: "בני האדם" - אלא, בני מי? שמא בני חמורים וגמלים? אלא בני אדם הראשון, שכפה את הטובה ואמר: "האשה אשר נתתה עמדי" (שם ג). אף אלו, כפו בטובה למרוד במי שהשפיעם טובה ומילטם מן המבול."

הביאור בכל זה: אינו התיחסות מצד הדמיון וההשוואה גרידא, אלא תוצאה ותולדה. ומצד זה, עיקר גדול במעשה הטוב הוא, איכות עשייתו. דאם הוא עושה בדחילו ורחימו ובתוקף הכונה לשם שמים, דבזה המעשה גופא הוא באופן אחר ובאיכות אחרת לגמרי, הרי הוא מטביע בזה כחות ושרשים מעולים.

אכן, לאמיתו של דבר, תוצאות המעשים הן לא רק בדרך טבעיות

כל פעולה, הרגשה, מחשבה, או הסכמה, מלבד מציאותה לעצמה, הרי היא עושה השרשה בנפש והיא נטיעה למעשים והרגשות ומחשבות רבים אחרים בדומים לה, בין לטוב, בין להפכו. וזה לא רק מצד ההרגל בלבד, אלא גם בענינים שלא שייכים להרגל, שהלא היא בגדר נטיעה וממנה צומחים המעשים בעתיד. עד שנכון לומר שמציאות האדם ומהותו, הם המעשים שעשה והמחשבות שחשב. כי פנימיותו של האדם נפשו ורוחו, היא בגדר חומר היולי לקבל צורות שונות ומעשיו ומחשבותיו הם הקובעים צורתו.

ועיקר זה נוגע גם לדורות, כדמצינו בחז"ל בדוכתי טובא (בראשית רבה עא ה): **'לאה תפסה פלך הודיה ועמדו הימנה בעלי הודיה; יהודה: "ויפך יהודה ויאמר צדקה ממני" (בראשית לח). דוד: "הודו לה' פי טוב" (תהילים קיח). דניאל: "לך אלך אבקתי מהודא ומשבח אנה" (דניאל ב). רחל: תפסה פלך שתיקה ועמדו כל בניה בעלי מיסטרין (בעלי סוד); בנימין: "ישפה" יש פה, שיודע במכירתו של יוסף ואינו מגיד. שאול: "ונאת דבר המלוכה לא הגיד לו" (שמואל א י). אסתר: "לא הגידה אסתר את עמה" (אסתר ב).**

וכן הוא באידך גיסא: **"ותצא דינה בת לאה" (בראשית לד). וברש"י: "בת לאה" - ולא בת יעקב? אלא על שם יציאתה נקראת; "בת לאה". שאף היא יצאנית היתה, שנאמר: "ותצא לאה לקראתו" (שם ל) ועליה משלו המשל:**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

וארץ " ובכל עשיות המשכן נאמר כל פרט ופרט: **"פֶּאֶשֶׁר צְנָה ה' "** היינו: בתכלית המכוון.

בארון נאמר: **"וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל"** ('שמות' לז). שהוא בעצמו עשאו. כי אחרי שהארון היה התכלית ויסוד קדושת המשכן, צריך היה להיעשות ע"י בצלאל שידע בסוד העולמות כולם. גם לקיחת החומרים לבנין המשכן וכליו, היתה לשמה והיה צורך בכל זה, כדי שתהיה השראת השכינה בגלוי במשכן. הרי דע"י טוב עשייתן נוצרה האפשרות להשראת השכינה בגלוי. והנה זה מובן לגבי השראת כבוד ה' בתוך בני ישראל, שתהא העשיה בתכלית השלמות, אבל באמת נמצא ענין זה בכל מעשי אדם, דמעשה טוב הנעשה בכונה הראויה, יש בו השתלשלות ותוצאות לדורות באופן נשגב.

ואמרו בגמרא (ב"מ פה): **"אמר לי ר' חייא: "אנא עבדי לתורה דלא תשתכח מישראל; מאי עבידנא אזילנא ושדינא כתנא וגדילנא נישבי וציידנא טבי ומאכילנא בשרייהו ליתמי ואריכנא מגילתא וכתבנא חמשה חומשי וסליקנא למתא ומקרינא חמשה ינוקי בהמשה חומשי ומתנינא שיתא ינוקי שיתא סדרי ואמרנא להו: "עד דהדרנא ואתינא אקרו אהדדי ואתנו אהדדי" ועבדי לה לתורה דלא תשתכח מישראל"**. וידוע בשם הגר"א כי כל הסדר הזה שעשה, שתהא כל ההכנה כזריעת הפשתן לשם למוד התורה ושיהיו כל המעשים מהתחלה בכונה

קדושה זו, זה הועיל להצלחת התורה שע"י זה לא תשתכח תורה מישראל.

אף כי דבר זה לא שייך כלל לטבע הדברים, גם לא בתורת שכר, אך כך היא הנהגת ההשגחה כי ע"י זריעה כזו, הפירות משובחים. ואף שלא נעשו ע"י הבעל דבר בעצמו, ג"כ גרם לסייעתא דשמיא; הן של הינוקי עצמם שלמדו תורה והן על להבא, לנולד על ידיהם לדורות עולם. ויש ללמוד מזה אם פעולה כל כך רחוקה כזריעת הפשתן השפיעה על הצלחת הלימוד, כמה משפיעה פעולה הקרובה יותר להצלחה המבוקשת. **"פי ראיתי בנבניו לי מלך"** ('שמואל' א טז). וב'ילקוט' (שם רמז קכד): **"שיהא מלך לשמי, שבכל מקום שנאמר: "לי" קיים לעד ולעולמי עולמים**. וקחשיב שם בילקוט כמה דברים שנאמר בהם: **"לי"**, **"בכהנים... בלויים... במקדש"** עי"ש. והביאור בזה: דכל דבר הנעשה לשם הקב"ה קיים לעולם. וכן הוא לאידך גיסא דאמרו ז"ל (תוספות 'חגיגה' טו.): באחר, דיצא לתרבות רעה, לפי שמחשבת אביו לא היתה לשמה, שמסרו לתורה, אך בשביל שראה כבוד התורה. והיינו: מצד ההתגלות החיצונית של הכבוד. הרי דשלא לשמה של אביו במסירתו לתורה, גרמה שלא נתקיים הענין.

וכתב ה'ספורנו' ('שמות' לח כא): בהא דאז"ל: **"עצי שטים עמדים"** (שם כו) שעומדים לעד ולעולמי עולמים. שלא נפל דבר מהמשכן ביד האויבים, הפך

מה שקרה למקדש שלמה וכליו. ו'סיפר מעלות זה המשכן, שבשבילם היה ראוי להיות נצחי ושלא ליפול ביד אויבים', שהיו ראשי אומני מלאכת המשכן וכליו מיוחסים לצדיקים שבדור ובכך שרתה שכינה במעשה ידיהם ולא נפל ביד אויבים עי"ש.

'אבל מקדש שלמה שהיו עושי המלאכה מצור, אע"פ ששרתה בו שכינה... נפל ביד אויבים' ויותר התמיד כבוד ה' במשכן משה, ממה שהתמיד במקדש ראשון. ולא נראה כלל במקדש שני. ובזה הורה שלא העושר וגודל הבנין יהיו סיבה להשרות שכינה בישראל, אבל **"רוצה ה' את ראינו"** ('תהילים' קמז) ומעשיהם לשכון בתוכם.

ומזה יש ללמוד דאם אדם מקבל על עצמו עול תורה בהסכמה תקיפה והחלטה חזקה, שלא למוש מאהל תורה וכל רוחות שבעולם לא יזיוהו ממקומו, אזי יסדרו הדברים מלמעלה שתקיים הסכמתו ויצליח בדרכו. אמנם אם הסכמתו רפויה על זה נאמר: **"התרפית ביום צרה צר פִּתְּךָ"** ('משלי' כד). ואמרו ז"ל ('ברכות' סג.): **"כל המרפה עצמו מד"ת אין בו כח לעמוד ביום צרה"**, דאם הקבלה היא ברפיון ובדרך של אם ואולי, אזי מתגברים הנסיונות והקשיים ואין לו כחות לעמוד בהם. וע"כ, עיקר הכל הוא, הקבלה בראשית. ('משנת רבי אהרן'). ■

<p>תל אביב</p> <p>מרכז דוהל התקוה 76</p> <p>ביום ראשון כח' אדר 14/03/10</p> <p>השערים יפתחו ב' 20:00</p> <p>כניסה 10 ש"ח</p>	<p>ירושלים</p> <p>מתנ"ס נווה יעקב שדרות נווה יעקב 38 א'</p> <p>ביום שני כט' אדר 15/03/10</p> <p>השערים יפתחו ב' 20:00</p> <p>כניסה 10 ש"ח</p>
<p>טיול טבריה</p> <p>מלון כינר</p> <p>ביום שלישי א' ניסן 16/03/10</p> <p>השערים יפתחו ב' 16:00</p>	<p>אלעד</p> <p>אולם ספורט אבטליון</p> <p>ביום רביעי ב' ניסן 17/03/10</p> <p>השערים יפתחו ב' 20:00</p> <p>כניסה 10 ש"ח</p>

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות
 שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET וב'שופר ניווטלי' 054-4007779

הלכה

מדיני עשיית מחיצות בשבת

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

מחיצה, אלא ככיסוי בעלמא. ובשעת הדחק אפשר לסמוך על דעה זו ומכל מקום כמובן שאין הדבר מותר אלא במחיצה ארעית. (שטו א סי"י).

6. מחיצה שכבר היתה פרוסה בשיעור טפח, מותר להוסיף עליה עוד, על פני כל המחיצה. (שטו א סי"א).

7. אמנם אם לא היתה המחיצה פרוסה, אלא מגולגלת, או מקופלת, אף אם יש בעובי הגלגול והקיפול טפח, אין זה מועיל להתיר לפרוסה, כיון שהגלגול לא נעשה בכדי לחצוץ, לכן הדבר נחשב כמחיצה חדשה. (שטו סי"א).

3. מחיצה ארעית שעל ידי אבנים, מסתפק ה'ביאור הלכה' שמא יש לאסור בזה, עי' בדבריו. (שטו ביאור"ל ד"ה: 'ואין').

4. אסור לעשות מחיצה בינו לבין ספרים כשרוצה שעל ידי המחיצה יהיה מותר לו לעשות צרכיו וכדו', כיון שמחיצה זו גורמת היתר, יש לה שם מחיצה קבועה, אף שהיא ארעית. (שטו א סי"י).

5. אמנם באופן שהמחיצה מכסה את כל הספרים, יש מתירין; כיון שבמקרה כזה אינו צריך להשתמש במחיצה מדין

1. מותר לתלות סדינים מצוירים (תמונות) על הקיר לנוי ואפילו באופן שאינם זזים ממקומם, כיון שאין כונתו לעשותם למחיצה. [וה'חזון איש' כתב: שהיתר זה קיים רק כשהתמונה תלויה באופן רפוי שהדרך להסירה מפעם לפעם, אבל אם תולה באופן קבוע יש בזה איסור בונה]. (שטו ס"ז).

2. מותר לעשות מחיצה ארעית כדי להגן מפני הרוח או השמש, שכיון שאינה קבועה ואינה עשויה להכשיר דבר, אין בזה משום 'בונה'. (שטו א' סי"י).

דברי הגדה

האדם ועבר עליהם הוא נקרא לעוה"ב רק בשם בעל מום... ויש ענינים שהם נגד הראש והלב שהם עיקר חיות נפש הקדושה, כמו; האמונה בד' ובתורתו וענין שמירת שבת שהוא גם כן יסוד האמונה, שאם יחסר לו הענינים ההם, כבר נסתלק כל עיקר החיות מנפשו הקדושה. וכשהוא חי בעולם הזה, הוא חי רק בנפש הבהמית שלו ולא יהיה לו במה להקים בעת התחיה'.

יכול להיות על פני תבל, כגון; שניתז ראשו, או שנקרע סגור לבו, ששם הוא מקור החיים. כן הוא גם כן, בעניני מצוות השם יתברך, שעליהן גם כן כתוב: "אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֱלֹהִים וְחֵי פָקֵם" ('ויקרא' יח). ונאמר: "כִּי הוּא חַיִּיךְ נְאֻךְךָ נְמִיךְ" ('דברים' ל). ועוד פסוקים הרבה כהנה המורים לנו, כי עיקר חיי הנפש לעולם הבא, תלוי בקיום התורה. יש מצוות שאפילו אם פשע

רבנו ה'חפץ חיים' כותב בהקדמתו להלכות שבת: 'צריך לדעת כי הרמ"ח מצוות שבתורה, שהטיל השם יתברך על האדם לזכרם ולשמרם, הוא נגד הרמ"ח אברים שבאדם. וכמו שבאברים נמצא אברים שונים; יש שאין הנשמה תלויה בהם, כמו היד והרגל וכדומה, שאף אם יחסרו, אף שההפסד הוא רב מאד מאד, אעפ"כ נקרא רק בשם בעל מום. ויש שעל ידי חסרונותיו אינו

הליכות עולם

שאלות מעשיות בהלכות שבת, לפי פסקי ה'משנה ברורה' נערכו במסגרת מפעל 'הליכות עולם' ע"י הרה"ג רם כהן שליט"א

אם יקבל את הככר נוטל שכר שבת, אבל אם אפו בו עוד שאר ימים, מותר לקבל מהם שכר שבת ג"כ בהבלעה'. וזה מותר, אפילו לא היה האפיה בעל כרחו שאף שעשה איסור במה שהרשה להם, מ"מ בדיעבד אין לאסור שכרו, דהאיסור הוא רק משום מראית עין. ולנידון דידין: שהיה שכר רק לשבת אסור. ואף שהביא בבה"ל שדעת 'בגדי ישע' על ה'מרדכי' שלפי חז גרסא, רק לכתחילה אסור ליהנות, אבל בדיעבד אם קבל אין ההנאה בזה אסור, דוחה הבה"ל דעה זו, אליבא דשו"ע. ועכ"פ נשאר בצ"ע.

בכה"ג מותר לו להשתמש בכסף זה. מה הדין מדוע?

תשובה: אסור להנות.

כתב השו"ע: 'אם אפו א"י בתנורו של ישראל בשבת על כרחו ונתנו לו פת בשכר התנור אסור ליהנות ממנו' ('אורח חיים' רמה). וכתב המ"ב: שפת 'לאו דוקא. דה"ה אם נתנו לו מעות, אסור לו לקבל מהם ועובדא הווי בפת'. ולעצם הדין כתב המ"ב: 'עייין בב"ח (סוף סימן רמג) שכתב: דאירי דלא אפו בו רק בשבת. וע"כ, אף שבע"כ אפו בו,

שאלה מעשית: היה זה בימי מלחמת העולם השניה, שמעון, בעל מתפרה גדולה באנגליה, שמע דפיקות חזקות על דלת ביתו בליל שבת. פתח עמדו נציגי הצבא שדרשו ממנו להפעיל את המתפרה בשבת לצורך תפירת מדים לחילים, מאחר ויש חוסר ביחידה רחוקה והמשלוח יוצא ממש במוצ"ש. שמעון הודיע להם שאינו עובד, אלא שאם רוצים להפעיל בעצמם, אינו יכול להתנגד. וכן היה. אחרי חודשיים נשלחה אליו המחאה כספית מטעם שלטונות הצבא, עבור השמוש במתפרה. התלבט שמעון האם

פרשת 'ויקהל פקודי'

"קחו מאתכם תרומה לה"

כיצד זוכים לתת תרומה ולא להתחרט?

פנינים לפרשה

"אלה הדברים אשר צנה ה' לעשת אתם" (לה א)

חכמינו ('שבת' צז:) דרשו מאן: רמז לשלשים ותשע מלאכות האסורות בשבת, שמנין "אלה" הוא: **שלשים ושש**. ו"הדברים" משמע שנים, שמיעוט רבים שנים ויתורה של האות "ה" באה לרבות עוד אחד, סך הכל עולה יחד **שלשים ותשע**.

רבנו יעקב 'בעל הטורים' הוסיף בזה עוד מספר רמזים נפלאים: **א**. תיבת "לעשת" נכתבה כאן חסר האות וי"ו והיא מורכבת מהאותיות **ל' תשע, לומר: ל"ט** מלאכות יעשו אותם בששת הימים ולא בשבת.

ב. בכתובים שלפנינו מתיבת: "ויקהל" עד: "לא תבצרו אש... פיום השבת" יש ל"ט תיבות, חוץ ממלת: "השבת", ללמדנו על איסור עשיית ל"ט המלאכות בשבת.

ג. עוד רמז נאה: 'וכן: "אשר פקא אלקים לעשות" ('בראשית' ב). הכתוב ב"ויקהל" תמצא עשיות ובריאות ומלאכות והויות והוצאות והבדלות כולם ל"ט, לומר: ל"ט מלאכות הן חוץ מתולדות'.

"לעשת אתם" (לה א)

כל המתבונן היטב בפסוק עומד על התמיהה בפשר הלשון: "לעשת אתם", שהוא לשון רבים. ואילו בהמשך אנו מוצאים שהציווי הנאמר בזה הוא ענין השבת בלבד. ולמה אם כן אמר הכתוב בלשון: "לעשת אתם"?

עומד על כך רבנו ה'אור החיים' הקדוש ומבאר את הדברים על פי דברי חז"ל בגמרא מסכת 'הוריות' (ת). שאמרו: שכל המודה בעבודה זרה, ככופר בכל התורה. וביארו בזה שלכך נאמר בפסוק: "וכי תשגו ולא תעשו את

האדם את הכסף למקום מיוחד ואחר כך כשכבר מפריש את הכסף מלבו יוכל לתתו בנקל יותר לצדקה, שבאופן זה קשה יותר ליצר הממון להתגבר עליו. זהו מה שאומרת לנו התורה בפסוק זה, תחילה: "קחו מאתכם תרומה לה", כלומר: הפרישו את הכסף 'תרומה לה' ורק לאחר מכן: "כל נדיב לבו ויביא את תרומת ה'".

"אלה פקודי המשכן משפן העדת"

רבנו בחיי ('שמות' לה) כתב: 'דע כי הספור בענין המשכן וכליו והחקירה בתכונת צורתו ומבאיו, שעור ארכו ורחבו וקומתו, אף על פי שאין בית המקדש קיים בזמן הזה, מכל מקום מצוה גדולה היא ועד השמים יגיע שכרה ותורה היא וללמוד אנו צריכים.

וכן הזכירו חכמינו ז"ל בענין הקרבנות: כי כל המתעסק בלמוד פרשיות וישא ויתן בלבו עניניהם כאלו הקריב הקרבן עצמו, הוא שאמרו: 'כל העוסק בפרשת עולה, כאלו הקריב עולה. בפרשת חטאת, כאלו הקריב חטאת' (מנחות קי). וכן כולם. הרי למדת מזה שעל הספור בפיו בלבד שכרו אתו ופעולתו לפניו, כאלו עשה המעשה והקריב קרבן על המזבח וכן הוא הדין בספור עניני המשכן והמקדש, שיש לנו זכות עצומה ועקב רב, כאשר נהגה בהם ונשתדל להבין פשוטו ונגליהם, על אחת כמה וכמה אם נזכה להשיג תוכם ולהשכיל אחד מרמזיהם והוא שהזכיר דוד על הענין הזה על הנסתר והנגלה ב'תהלים' (מח): "סבו ציון ויקיפו ספרו מגדליה: שיתו לפקם לחילה פסגו ארמנותיה למען תספרו לדור אחרון" ובזכות הסובב וההקף בנגלה ובנסתר ישיב שכינתו לתוכו, שנאמר: "פי זה אלקים אלקינו עולם ועד הוא ונהגנו על מות".

"ונאת האלה ושבע המאות" (לה כח)

רבנו אפרים ז"ל דרש כל הכתוב

כל המצות האלה" ('במדבר' טו כב). המדבר לענין עבודה זרה בלבד ואעפ"כ נאמר בלשון רבים: "כל המצות האלה", ללמדנו: שהמודה בעבודה זרה, ככופר בכל מצוות התורה.

ומעתה י"ל: שהנה הלא צריכין ישראל לתקן את כל התרי"ג מצוות אשר פגמו בכולן ודבר זה הוא רחוק מגדר ההשגה. אשר על כן באה מצות ה' להם שיזהרו במצות שבת. ואמרו רבותינו ז"ל (שמו"ר כה יב): ששקולה היא השבת 'כנגד כל המצוות' ובה יתקנו פגם שפגמו בכל התורה. ובה יתבאר מאמר משה רבנו כאן: "אלה הדברים אשר צנה ה' לעשת אתם", פירוש: לשון תיקון [כמו ולא עשה שפמו בשמואל ב' יט, כה, שפירושו לא תיקן את שפמו], כלומר: שבקיום זה בזה יתקנו פגמיהם של בני ישראל בכל המצוות, לכך נאמר על זה: "לעשת אתם" בלשון רבים.

"זה הדבר אשר צנה ה' לאמר" (לה ד)

פירש רש"י: 'לי, לאמר לכם'. בספר 'לב חיים' להגר"ע ברזל זצ"ל הביא בשם רבי אהרן כהן ראש ישיבת 'חברון' זצ"ל, שביאר: שעיקר חיוב הקמת המשכן היה על משה רבנו בעצמו, אלא שהוא עשה את חכמי הלב להיות שלוחים שלו. וזה מה שאומר רש"י: 'לי, לאמר לכם' וכמו שנתבאר במק"א עפ"י דברי הרשב"א (בחידושו ל'חולין' יב: ובתשובותיו א כו) בענין: 'גדול העומד על גבי קטן', שהכונה של הגדול, היא הפועלת במעשה הנעשה על ידי הקטן. וגם כאן עיקר הכונה היתה על משה רבנו.

"קחו מאתכם תרומה לה" (לה ה)

כתוב בספר 'לב חיים': שאפשר לבאר דברי הפסוק על פי דברי ה'חתם סופר' המלמד עצה כיצד להתגבר על היצר הרע ולתת נדבות לצדקה; שמתחילה יפריש

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

מענה מבואר הדבר היטב: כיון שנתבאר שלא נברא אלא תחש אחד לפי שעה, נכתב: "ערת" חסר, לומר: שלא היו תחשים הרבה אלא אחד, אבל אצל האילים המאדמים שהיו כמה אילים נכתב: "ערת" מלא.

"ויקח ויתן את העדת אל הארץ" (מ)
(כ)

יש להתבונן על תיבת "ויקח" שלכאורה נראה שהיא מיותרת ועל שאר הדברים לא נאמר לשון זה של "ויקח" ומה נשתנה ספר התורה שהכניס לארון שנאמר בו לשון: "ויקח ויתן"? וביאר בזה רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'טעמא דקרא': שבספר תורה מצינו כמה וכמה דינים שנאמרו גם לענין הלקיחה, כגון: שצריך ליטלו בימין ולפנות לימין וללותו וכמבואר בשו"ע, לכך גם הלקיחה נחשבת כעבודה, עד שנאמר בזה לשון מיוחד של: "ויקח". ■

"ואת מקסה עורת האילם המאדמים ואת מקסה ערת התחשים" (לט לד)

יש להתבונן: מדוע אצל "עורת האילם המאדמים" נכתב תיבת: "עורת" מלא בוי"ו. ואילו אצל עורות התחשים נאמר "עורת" חסר בלא וי"ו? וביאר בזה רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'טעמא דקרא' על פי המבואר במסכת 'שבת' (כח:): שהתחש נזדמן למשה לפי שעה וגנוז. ובמדרש 'תנחומא' לפרשת 'תרומה' מבואר באורך, שהיה זה מעשה ניסים ונברא לשעה תחש אחד גדול שהיה אורך עורו שלשים אמה וממנו עשה את המשכן. והנה במסכת 'שבת' (נה:): כתוב: לענין הפסוק שנאמר לענין חפני ופנחס שהיו "מעבירים". והוכיחו בגמרא ממה שכתוב: "מעבירים" חסר יו"ד הדבר מורה שהיה החטא רק לאחד מהם ומזה הוכיחו שרק חפני חטא ולא פנחס, נמצינו למדים מכך שאם כתוב הדבר חסר יו"ד מורה שאין זה אלא אחד.

על התורה הקדושה ואלו דבריו: "ואת האילם המאדמים ואת התחשים הקדושה שניתנה להם" (פז מט). "ואילם דור", כמבואר ב'קהלת רבה' הלכות שנשכתחו בימי אבלו של משה ו'החזיר עתניאל בן קנז מתוך פלפול', כמבואר במסכת 'תמורה' (טז). "ותמשה ושבעים" היינו: חמשה חומשי תורה ושבעים פנים שהתורה נדרשת בהם כמבואר ב'אותיות דרבי עקיבא'. "עשה נונים לעמודים" כלומר: לעמודי השמים וכמו שאמר הכתוב ב'ירמיה' (לג): "אם לא בריתי יומם וליילה חקות שמים וארץ לא שמתי" ודרשוהו חז"ל במסכת 'נדרים' (לב). על התורה הקדושה. "וצפה ראשיהם" כלומר: כיסה הקב"ה והעלים ראשי פרשיותיהם, שאם היו בני האדם יודעים סדרה של תורה והשמות היוצאים ממנה היו בונים עולמות ומחריבים עולמות, לכך 'אין מוקדם ומאוחר בתורה'.

שו"ת חברותא

האם מותר לרופא יהודי להורות לגוי חולה שיעשה רפואה לעצמו בשבת?

מערכת חברותא
מיוחד 5 'גנזי המלך'

הגוי בשלו - מותר. ולפי דרכנו למדנו: שלא גזרו באמירה לגוי אלא בשלנו, אבל בשלו - אומר לגוי ועושה! וכן פירש רש"י בגמרא 'בבא מציעא' (ז.צ). ובמסכת 'בבא מציעא' (ז.צ) שנינו לגבי האיסור; "לא תקסם שור קדישו" ('דברים' כה): 'איבעיא להו: מהו שיאמר אדם לנכרי: "חסום פרתי ודוש בה [תבואה]"! מי אמרינן: כי אמרינן אמירה לנכרי [אסורה בשבת משום איסור] שבות - הני מילי לענין שבת, דאיסור סקילה, אבל חסימה, דאיסור לאו - לא. או דלמא לא שנתא? תא שמע: נכרי הדש בפרתו של ישראל - אינו עובר [בעליה הישראלית של הפרה] משום: "לא תקסם". ומדייקת הגמרא: 'מעבר הוא דלא עבר, הא איסורא - איכא'. ודוחה הגמרא: 'בדין הוא, דאיסורא נמי ליכא. ואידי דתנא סיפא; דישאל הדש בפרתו של נכרי, עובר. תנא רישא, אינו עובר'.

[הרי] הם עצמן מוזהרין עליה. ואין אני מוזהר במלאכתי שלא תיעשה על ידו, אלא, שאם מטעה אותו באיסור, מוזהר עליה משום: "ולפני עור לא תתן מקשל" ('ויקרא' יט יד). בין במלאכתו, בין במלאכת העושה עצמו. ואם אחרים הללו [הם] גוים? אין אנו מוזהרים בתורה על מלאכה של גוי כלל, לא ביום טוב ולא בשבת. אלא שיש בה [איסור] שבות מדבריהם, עם האמירה שלנו, כמו שאמרו: 'אמירה לגוי - שבות' (שבת קנ.). וזה דבר מבואר בגמרא. אבל, מצאתי במכילתא (כאן): "כל מלאכה לא יעשה בהם" - לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ולא יעשה גוי מלאכתך. אתה אומר; לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ולא יעשה גוי מלאכתך, או, שמא יש לך לומר כך? לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ולא יעשה גוי מלאכתו! תלמוד לומר: "ששת ימים תעשה מלאכה"!? הא, לא תעשה אתה ולא יעשה חברך, אבל יעשה גוי מלאכתו. דברי ר' יאשיהו'. ואומר הרמב"ן: 'בודאי היא אסמכתא בעלמא, שבאו [הכמים] לאסור מדבריהם אמירה במלאכת שלנו וסמכו אותה למקרא הזה, אבל במלאכת

שאלה: האם מותר לרופא יהודי להורות לגוי חולה שיעשה רפואה לעצמו בשבת, על אף שעשייה כזאת אסור ליהודי לעשותה, משום חלול שבת?

תשובה: נאמר בתחילת פרשת 'ויקהל': "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש, שבת שבתון לה". כל העושה בו מלאכה - יומת". הלשון "תעשה", משמעה - עשיה מאליה. דהיינו: שאין האדם עושה את המלאכה בעצמו, אלא היא נעשית על ידי אחר.

וכך גם מצינו את לשון הכתוב לגבי מצות השביתה בחג הפסח, שנאמרה עוד במצרים ('שמות' יב טז): "וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם. כל מלאכה לא יעשה בהם". ושם מבאר רש"י: "כל מלאכה לא יעשה בהם" - אפילו על ידי אחרים'. וכתב הרמב"ן: 'ולא הבינותי זה! שאם האחרים האלו [הם] ישראל?'

האם מותר לפרוץ מחסן?

מאת הרה"ג שלום קיקוב שליט"א

וכעת נשאלת השאלה: האם מותר לו לפרוץ את מנעול המחסן ואח"כ לשלם על כך, או לקנות חדש, כיון שאם יחכה עד ששכנו יגיע יצטרך להביא הובלה נוספת והדבר כרוך בהפסד כספי?

הפצים חשובים במחסן שכנו וכשדפק בדירת שכנו על מנת לבקש מפתח לפתוח את מנעול המחסן, התברר לו ששכנו לא נמצא בבית ויעדר מביתו כמה ימים.

דייר ביקש משכנו להכניס הפציו אל תוך המחסן שלו וברבות הימים הוצרך אותו דייר לעבור דירה והזמין הובלה, תוך כדי העברת הרהיטים למשאית ההובלה, נזכר שיש לו עוד

ההשתתפות בשעור ב'אולפני שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק, בתאום מראש בלבד: 0732-776776

התשובה לשאלה הנ"ל תנתן בשעור ביום חמישי בשעה 20:30 בערב בלמוד עם חברות בשיבות 'אהל יהודה'

ניתן לצפות בשדור חי באתר שופר: www.shofar.net

4 פרסומי שופר לטובת

פסח של הידור

מבצע פסח ביקב ירושלים
קנו יינות או מיצי ענבים של יקב ירושלים, שמרו על הקבלות והיכנסו להגרלת הפרסים הגדולה.
פרטים בטלמסר: 02-941-0110

פסח עם "אוצרות חיים"
במלון שלום פלאזה (סי הוטל) בטבריה
בתאריכים י"ד ניסן-כ"א ניסן (10.4.10-10.3.29)

רבנים שובים פייטנים, זמרים ואומנים

ההרשמה לזמן הארוך

- פנצ'ונות ענפה לזרועים
- אילו הסדר מצות עובדות וז' כ"ל החג מצות שאומות לאוכלי קטניות
- הכריכת שחיה, ספא וז'קלזי העלות נפרדות

השנה כולם בפסח עם "אוצרות חיים"

לפרטים: "אוצרות חיים" - רח' התקווה 73, תל אביב 03-6880091, 050-3131740/1

שידוכים באמונה
משרד שידוכים למגזר החרדי והדתי לאומי
חדשון אפסיות אירוסין יונק
אירוסים נכונים כפיך כרגיבי הארץ

1599-500-811

פרשת עיריית רעננה מסתעפת פרטים באתר 'שופר' www.shofar.net

לרציניים בלבד! טויוטה פריוויה
מודל 93 מכני חדש גולן-779886-0544
ניתן לשלוח sms

היה שותף גם אתה

במבצע החלוקה של

1,000,000 אנציקלופדיות בחינם

של הרב אמנון יצחק שליט"א

בכל הארץ

ניתן לרכוש מניית זכות בסך של \$1000 *

השווה לכ-4000 אנצ' שיחולקו לזכותך או על ידך
מה שמבטיח שמאות ואלפי בעלי תשובה מינימום,

יחזרו לאבינו שבשמים

בעלות של שקל וקצת לכל אחד.

אל תעמוד מנגד

המלחמה קרובה והסכנות גדולות

240 שעות לצפייה

84 סרטים והרצאות מחולקים ל-1727 מקטעים

106 נושאים שונים

880 תתי נושאים 32 שירים וקליפים

כל זה, בשקל וקצת...

לא יאומן!

* שער הדולר לפי 4.2

לפרטים 054-7408531